

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejemnik velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemnik velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredno podelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 278.

V Ljubljani, v torek 3. decembra 1889.

Letnik XVII.

Izjava.

Povodom sastanka novoizvoljenega deželnega zbora smo vsi narodni deželni poslanci razpravljali tudi načela splošnega našega političnega delovanja.

Ker so se že ob času deželnozborskih volitev pokazala nasprotstva, večinoma sicer osobna, v manjših delih načelna, katera so se pojavljala tudi med sedanjim zasedanjem deželnega zbora kranjskega že toliko, da so kazala svoji neizogibne posledice, po spoznanju vseh nas škodljive in pogubne narodnemu razvoju, priznali smo po vsestranskem razgovoru in potrdil vsi: da je za uspešno narodno delovanje neobhodno potreba nam složnega postopanja.

Izjavljamo zato, da bomo vsi in vsekdar složno se trudili za izpolnitev narodnega programa po starem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja“, za katerega so se trudili doslej najboljši možje slovenskega naroda — in da si bomo prizadevali priboriti slovenskemu narodu ustavnim putem vse v zakonih zajamčene mu pravice, zlasti narodno ravnopravnost.

Ljubljana, dné 23. novembra 1889.

Murnik Ivan, načelnik kluba narodnih poslancev,
dr. vitez Bleiweis-Trsteniški,
Detela Oton,
Dragoš Niko,
Gorup Josip,
Grasselli Peter,
Hribar Ivan,
Kavčič Hinko,

Kersnik Janko,
Klein Anton,
Klun Karol,
Lavrenčič Matej,
Ogorelec Vinko,
Pakiž Primož,
dr. Papež Fran,
Pfeifer Viljem,

Povše Fran,
Štegnar Srečko,
Švetic Luka,
Šuklje Fran,
dr. Tavčar Ivan,
Višnikar Fran,
dr. Vošnjak Josip,
Žitnik Ignacij.

Vabilo na naročbo.

S 1. decembrom se prične
nova naročba na

„Slovenca“,

h kateri najuljudneje vabi

OPRAVNIŠTVO.

Cena naročnini razvidi
se na glavi lista.

Hus in Mladočehi.

(Dalje.)

Ko se zopet zbornica pomiri, govori profesor zgodovine Tomek.

Sklicuje se na razna in tudi v tej zbornici dana mu spričevala, da ni niti najmanjše magistru Husu kratil zasluge, katere je vedno priznaval gledé slovstva, véde in pravopisja. Vzlic temu pa, pravi govornik, bom glasoval proti nasvetu. (Velika vznemirjenost in ropot na levi; dr. Rieger kliče: Jako nedostojno je, motiti govornika!) Tomek, obrnjen proti levi, utemeljuje svojo izjavo, rekoč, magister Hus in njegovi privrženci, kakor tudi protivniki so dali povod velikim prevratom, ki so prignali deželo kraj propada. Tajiti se sicer ne more, da je delovanje Husovo proizvalo nekaj razvoj in da je narod češki v boji za takratne ideje kazal nenavadno junaštvo. Ko so se pa Husitje takó obilno razširili, opazil se je v vseh slojevih prebivalstva npravnost nazadek (Podlipny: Pod znamenjem križa!), ki je provzročil poraz na Beli gori, pa tudi katoliško reformacijo, ki je naši deželi prizadejala neizmerno duševno in gmotno škodo. Ko je prominola pogubonosna doba, povrnila sta se dežela in naš narod h katoliškim naukom in mir in red sta zopet vladala v naši domovini; in želja moja bi bila, da bi mogla ta reformacija izkazavati še večje in širše vspehe, ker more od njih narod naš imeti le koristi. (Pritrjevanje.) Trdilo se je tukaj, da imata duhovščina in zgodovinsko plemstvo glavno krivdo, ako ime „Hus“ ne bo na muzejskem poslopju našlo prostora. Po

mojem mnenju bi sicer Husovo ime na spominski plošči ne pohujševalo, čudim se pa vendar ne, če ona dva stanova čutita mržnjo nasproti magistru Husu, in čeravno sem odločno za versko prostost, iznenaden vendar nisem vsled postopanja teh dveh stanov; pa tudi narod češki se temu ne bo čudil. (Oho-klici na levi.) Ti oho-klici niso iz ust katoliškega naroda. Oni ozir, katere sem navedel, so popolnoma opravičeni; žal, da narod naš po končani tej razpravi ne bo znal razločevati, ali se je v tej visoki zbornici potezalo za priznanje Husovih znanstvenih zaslug, ali pa le za politično demonstracijo. (Dobro! na desnici.)

Poslanec prošt dr. Leuz: Ker je dr. Šil navajal moje ime, oglašil sem se tudi k besedi, ter ponavljam tukaj, kar sem že pisal v svoji knjigi, da je bil magister Jan Hus mož plemenitega značaja, prost vseh hudobij, in očito priznavam, da je on edini izmed krivih učiteljev, katerega značaj je bil v moralnem oziru čist. Toda Husa ni obsodila katoliška cerkev, marveč je bil izročen posvetnemu sodniku. (Ugovor in nemir na levi.) Gosp. dr. Šil je zamolčal, kaj je prav za prav obseg moje knjige. V njej sem namreč razložil in utrdil, da je konstanški koncil po vsej pravici spoznal Husa za krivega, ker se je v dogmah, katere je učil, dejanjski ločil od katoliške cerkve. (Nemir na levi.) Govornik prečita dva od magistra Husa pisana in prepovedana članka ter sklone mej trajajočim hrumom z izjavo, da magister Hus kot duhovnik ni bil spoštovan, ne odreja pa mu zaslug na slovstvenem polju.

Poslanec Toužimsky se odpove besedi, ker je zadeva že zadostno obravnavana.

Poslanec dr. Kvičala: Človeka obsoditi je lahko, dokazati mu krivdo je pa težko. Na oni (levi) strani visoke zbornice se liberalno načelo vedno pridiguje, toda stranka se ne ravna po njem. (Oho! na levi.) Dokazal Vam bom to, gospoda. Ko se je na levi strani govorilo, poslušalo se je mirno in govorniku se ni beseda pretiravala — to je pristno liberalno (Vyborně! in ploskanje na desnici in v centru). ko sta pa na desnici govorila dva duhovnika in sta razpravljala zadevo, kakor to drugače nista mogla storiti — kakó ste pa ta dva poslušali! (Vyborně!)

Skoraj se mi zdi, da ste skušali terorizovati. Važnost Husova za češko slovstvo je neovržljiva, isto tako tudi zasluga njegova za pravopisje. Ko bi se mogla stvar le s tega stališča soditi, vzdana bi bila že davno v muzejskem poslopju Husova spominska plošča. Toda ta zadeva ima dve strani. Priznati se mora, da bi to vsaj velikemu delu prebivalstva ne bilo ljubo. Duhovščina naša ima za muzej toliko zaslug, da se je moralo na-njo ozirati. To je bil razlog, zakaj se spominska plošča ni dovolila.

Vrhovni deželni maršal: K besedi se je oglašil gospod dr. Edvard Grégr.

Dr. E. Grégr: To, kar se je danes s te strani govorilo, našlo bo odmev v velikem delu našega prebivalstva, ono pa, kar je govorila nasprotna stran, zgubilo se bo v zraku, kakor že marsikaj drugega. Nekdaj je rekel dr. Rieger, da narod, ki časti take moze, kakoršen je Hus, ne bo poginil, in radoveden sem, kakó bo dr. Rieger v očigled te izjave glasoval tukaj, ko se gré le za majhno spominsko ploščo velikemu Husu. V našem narodu je tok, kateri moremo zasledovati v daljno preteklost, demokrask, liberalen, češko-slovanski tok, ki je v husitski dobi prispel do vrhunca, tok, ki ima svoj izvir v češkem jedru; današnji tok pa, ki bo narod pritiral do propada, je tujega izvira. Za Husove dobe je bila Praga enako mnogim drugim mestom že pomemčena, in pretila je nevarnost, da se bo češki narod zvrnil v oni veliki grob, v katerem je zginilo že toliko slovanskih narodov. (Pritrjevanje na levi.)

Pri teh razmerah je vstal Hus, ki je takoj navdušil narod, da se je krepko ojačil. S tega stališča zasluži Hus večni spomin. Nesreče na Beli gori ni zakrivil Hus, marveč klerikalno-fevdalno postopanje. Nezgodba se je pripetila, ker za tem tokom ni stal od plemstva prognani narod. In zopet je bil rimsko-jezuitski tok, ki je v smrt gnal narod češki, in ko bi bil mogel, pokončal bi bil narod češki do zadnjega. moža, po besedah onega vladarja, ki je rekel, da mu je ljubši puščava, nego Češka s češkim narodom. In kdo je narod vzbudil k zopetnemu življenju?

To je bil zopet demokraski tok, ki je tudi zadnjih deset let navdajal narod s pogumom. Ni res, da bi bilo češko ljudstvo razžaljeno vsled Husove

spominske plošče. Dokaz temu, da je Brožikova slika Husova že več let v mestni hiši Starega mesta razobešena. (Vi sami ste jo kupili.) Ogledujejo si jo tudi katoličanje. Ni ga skoraj češkega mesta, ki bi ne bilo počastilo Husa s tem, da je po njem imenovalo trg ali ulice. Žal mi ni, da se zadeva tukaj razpravlja, ker bo takó narod spoznal, kdo spoštuje spomin Husov. Spoznali bomo, kakov duh veje na oni (desni) strani. In Vi hočete, naj Vam izročimo svoje šole? (Odobranje na levici.)

Tej stranki naj izročimo vzgojo svojih otrok? (Klici: Nikdar!) Za-me ti dogmatiški boji o Husu nimajo vrednosti, in ko bi Hus od smrti vstal, smatral bi me za večjega krivoverca, nego je bil on sam. (Smeh na desnici in klici: Radi verujemo!)

In ko bi Hus ne bil nič drugega storil, nego da je izpulil vseučilišče iz rok tujcev, bila bi zasluga orjaška. (Vyborno!) Prišel bo praznik Husovega spomina in ta dan bo sramota za vse one, ki se protivijo temu prazniku. Ko je Hus stal na gro-madi, prišla je stara ženica in priložila drv. (Poslanec dr. Leuz: To ni res!) Seveda je to le pripovedka. In Hus se je smehljaj ter rekel: Sancta simplicitas! (Dr. Vašaty: Sanctissima! — Smeh na desnici.)

(Konec sledi.)

Deželni zbor kranjski.

Sedemnajsta in zadnja seja dne 23. novembra.

(Konec.)

Poslanec Kavčič poroča v imenu upravnega odseka o prošnji županstva Šentpeter za podporo za vravnavo Pivke ter nasvetuje: „Deželnemu odboru se naroča, da pošlje deželnega inženerja preiskat v prošnji navedene razmere ter pusti izdelati dotični načrt, kateri predloži v prihodnjem zasedanju.“ — Obvelja.

Poslanec Stegnar poroča v imenu odseka za letno poročilo o predlogu poslanca Pakiža zastran zvišanja opominarine pri izterjavanju cesarskih davkov in o okrajnih blagajnicah ter nasvetuje:

„Deželnemu odboru se naroča, da se obrne do visoke c. kr. vlade z dobro utemeljeno prošnjo, da bi dosedanje olajšave pri iztirjevanju direktnih davkov raztegniti blagovolila tudi na one davkoplačevalce, kateri imajo do 20 gld. davkov plačevati.“

Poslanec Svetec predlaga, naj se po besedi „davkov“ vstavijo besede: „ali taks in pristojbin.“

Predlog Stegnarjev obvelja z dostavkom poslanca Svetca.

Poslanec Šuklje poroča v imenu odseka o ustanovitvi hipotekarne banke ter nasvetuje: „Deželnemu odboru se naroča, da poizveduje, ali kaže ustanoviti hipotekarno banko, in naj poroča v prihodnjem zasedanju.“

Poslanec Hribar zagovarja svoj predlog; odgovarjajo in ugovarjajo mu dr. Schaffer, baron Schwegel in poročevalec. Konečno je bil odsekov nasvèt vsprejet.

Poslanec Višnikar poroča o izvolitvi poslanca za mesto Ljubljano, g. Ivana Hribarja. Pred vsem je pomniti, da izmed volilcev se ni ugovarjalo, da se je volitev vršila nepostavno. Po prvi volitvi dne 8. julija t. l. je volitvena komisija z vladnim komisarjem soglasno sklenila, da bode takoj drugi dan ožja volitev in da se smejo volitve udeležiti tudi oni volilci, ki pridejo brez izkaznic, ako se njih identiteta na drug način dokaže. V zakonu pa ni naravnost izrečeno, kako in kdo določuje ožjo volitev in kdaj naj se vrši. Torej komisija ni nezakonito postopala. Gledé razglasitve je dokazano, da se je ožja volitev takoj naznanila volilcem pred dvorano in z bobnom po mestu. Način razglasitve pa v postavi ni določen. Tudi slovenska lista sta naznanila ožjo volitev.

Tudi ni nepravilno, da je magistratni uradnik pred dvorano po ukazu komisarja delil glasovnice. Dalje mora izdati dotična oblast glasovnice z uradnim pečatom, sicer glas ni bil veljaven. Brez pečata je bilo glasovnic 40, od teh 13 za g. Hribarja, 27 pa za g. dr. Moscheta, torej je prejel prvi 338 veljavnih glasov, drugi 295, in je tedaj prvi izvoljen z večino. Gledé izkaznic izrekajo vsi člani volitvene komisije, da je bilo le kakih deset volilcev brez izkaznic.

Verifikacijski odsek sicer priznava, da so se pri ožji volitvi godile nepravilnosti, ker pa niso dokazane v toliki meri, da bi se smelo trditi, da so vplivale na izid volitve, predlaga: „Deželni zbor naj sklene, da se volitev potrdi.“

Poslanec dr. Schaffer govori proti predlogu. Vladni zastopnik g. okr. glavar Šašel opomni, da so bile glasovnice brez pečata, ker ni bilo časa pečatiti. Naročil je, naj se plakati nalepijo; zakaj se ni zgodilo, mu ni znano.

Poslanec Klun izjavi, da je bil namen njegovemu predlogu, naj se preišče, ali so bile nepostavnosti in nerednosti, ki bi mogle volitev razveljaviti. Odsek sam prizná nepravilnosti, vendar ne tolike.

Pri glasovanju je bila volitev Hribarjeva potrjena z vsemi glasovi narodnih poslancev; za predlog so glasovali tudi trije Nemci.

O izidu volitve v deželni odbor smo že poročali. Vršila se je v zadnji seji popoldne. Razmere so bile take, da moramo že iz dostojnosti molčati o njih; le to naznamo ob kratkem svojim čitateljem, da nihče ni mogel in se ni upal javno vstati kot kandidat iz-mej takozvane konservativne stranke, da bi ga potem leta in leta sramotili v javnosti kot slovenskega Efilta. Pač se je zmerna narodna stranka dogovorila o svojih kandidatih, pri katerih je vstrajala do zadnjega, a v poslednjem trenutku se je vsled neizogibnih slabih posledic udala občni stvari na korist ter med dvema izvolila manjše zlo. Skoraj se drznemo trditi, da bi tudi oni naših ožjih somišljenikov, ki sedaj očitajo mlačnost, prijenljivost, bojzljivost in enake lepe lastnosti, v teh razmerah morali in mogli enako postopati. Konečno se ni šlo več za osebe, temveč za stvar. Vprašanje je torej, ali bi bila dobra stvar pridobila, ko bi se bila zadnja seja drugače zvršila in končala. K volitvi deželnega odbora imamo še dostaviti, da so vsi izvoljeni izjavili, da vsprejmo izvolitev, gosp. dr. Vošnjak pa še dostavil, da bode vedno deloval v blagor katoliškega slovenskega naroda.

Ko je bil dnevni red končan, vstane deželni glavar ter najprvo naznanja najvažnejše stvari, ki so se dognale: Rešilo se je 78 prilog, trije samostalni predlogi poslancev Kluna, Šukljeja in Hribarja, rešenih je bilo 167 prošenj razne vsebine in vse n-drobnosti obširnega letnega poročila. Deželni glavar omenja dalje: podpore za zgradbe šol, povikšanje učiteljskih plač, zakon gledé plače verskih učiteljev itd. Omenil je zgradbe nove bolnišnice in darežljivosti g. Gorupa, bramborske vojašnice, preložitve cest čez Vagensperg in Lužarje, mostú čez Savo pri Radečah in kamniške železnice; izmed sklepov o gospodarskih stvareh so važni: podpore za kmetijstvo, kmetijsko razstavo, zoper trtno uš in strupeno roso, zoper povodnji v Vipavi, Račini, pogozdovanje Krasa, osuševanje ljubljanskega močvirja. Da se je vse to doseglo, gospôda moja, se pa imamo zahvaliti v prvi vrsti vzajemnemu in res neumornemu delovanju slavne zbornice. Nisem zastoj izrekel nado začetkom našega zasedanja, da bodo gospodje tekmovali le v tem, kateri bi mogel več koristiti naši deželi. Tako se je zgodilo, odseki so delovali neumorno, in v dolžnost si štejem vsem članom slavne zbornice, posebno pa gospodom članom raznih odsekov, pred vsem finančnemu in gospodarskemu odseku, pa tudi drugim odsekom posebno zahvalo izreči za neumorno in složno delovanje. Se vé, da se je nako-pičilo zadnji teden toliko dela, da ni čuda, če so se tu in tam razgrete čutnice nekoliko pretesno dotikale in se tu in tam pokazala kaka iskra, zaradi tega pa so bile vendar razmere med vsemi članovi slavne zbornice povoljne in vspehi so bili enako dobri, zato izrekam še enkrat vsemu zboru pristréno zahvalo.

Pa ne smemo prezreti, da smo pri tem imeli na strani zastopnika slavne vlade, kateri je kakor zmiraj, tudi letos bil neumoren sodelavec in zagovornik vseh za deželo dobrih namenov, in zato se mu — in prepričan sem o popolnem soglasji z vso zbornico — zahvalim za uspešno in neumorno delovanje. (Klici: Dobro! dobro!) Dolžnost mi je še naprositi ga, da bi tudi pri daljnih korakih s tako prijazno roko podpiral sklepe slavnega zbora na višjem mestu, da bi tisti sklepi tudi v resnici dosegli najvišje odobrenje.

Znano Vam je pa, gospôda, da vse naše delovanje nadkriljuje oni gospod, kateri nam je pri vsaki priliki dober oče bil, oni gospod, katerega časti in slavi vsa dežela, časti vsa država, zatorej tudi vé, da kakor povsod drugod, bode se tukaj še posebno soglasno izrazilo mnenje in sočutje slavne zbornice, ako Vas povabim, da se tudi Njega spomnimo koncem seje.

(Nemški:) „Dolžnost mi je, da se Vam zahvalim za složno delovanje in v resnici objektivno po-

stopanje osobito gledé predmetov, ki se tičejo gmotnega blaga naše dežele. In ker vé, da ni izjeme, tudi Vas vabim, da vskliknemo: Bog živi našega dobrega deželnega očeta, presvetlega cesarja Frana Josipa I. Hoch! Živio! Slava!“

Deželni predsednik baron Winkler izreka zahvalo za priznanje njegovega delovanja, naglašá plodonosno delovanje deželnega zbora in obljubi svojo daljšo podporo. Nemški končujoč pravi, da priznava korektno in lojalno postopanje deželnega zbora, in poslanci so lahko zadovoljni z vspehi.

Poslanec Svetec se v imenu narodne stranke zahvali deželnemu glavarju dr. Poklukarju, da je tako modro in točno vodil obravnave. Prosi ga, naj vsprejme zagotovilo občnega spoštovanja, in izraži željo, da bi ga Bog ohranil še mnogo let. (Dobro! Slava!)

Dr. Poklukar se še zahvali za priznanje in prijazne besede ter konča zasedanje malo pred osmo uro zvečer.

Iz Hrvatske.

(Izviren dopis.)

Znano je dobro, kako se pri nas postopa z opozicijskimi listi. Konfiskacije so na dnevnem redu in ne preide teden, da ne bi dobili v roke beli list enega ali drugega opozicijskega časnika. To je dalo povod, da sta se tudi pri letošnjih sejah, v katerih se je razpravljalo o proračunu za bodoče leto, oglasila dva opozicijska zastopnika, da se potožita v tem oziru na vlado, ki more take veksacije z opozicijskimi listi trpeti. Dr. Vrbanić in dr. Amruš sta dokazovala, da naše oblasti v tem pogledu mnogokrat greše zoper propise vladine ter v svoji gorečnosti vselej več storé, nego zakon zahteva. Večkrat se zgodi, da isto številko lista po dvakrat, celo trikrat konfiskujejo. To vse je prava samovolja, kajti dotični cenzor je odgovoren za vse, kar je pročital v listu, pa vendar se je dogodilo, da je tisto, kar je pri prvi konfiskaciji dopustil, pri drugem izdanju konfiskoval. Ker so izdajatelji izdavanje svojih listov tako odredili, da so izhajali malo pred odhajanjem vlakov, določilo je državno pravdnistvo svoje ure tako, da ona številka lista, ki je bila konfiskovana, ni mogla več tisti dan iziti. Ban je na te pritožbe odgovoril, da se ne slaže z gorečnostjo čuvarjev opozicijskih listov, ter se je izjavil, da bode posebno, kar se tiče uradnih ur državnega odvetništva, odredil, da se ono ne veže tako strogo na te ure. Po našem mnenju mora državno odvetništvo biti pripravno vedno paziti, da se zakon vrši, ne pa samo v odmerjenem času. A zakaj je to do sedaj tako bilo, jasno je lahko vsakemu. Ban misli s to svojo izjavo pokazati se v tem pogledu liberalnega, ali je kaj neverojetno, da se bode stanje opozicijskih listov popravilo, kajti le-ti ne morejo premeniti čez noč svojih nazorov ter pisati v drugem smislu; dotični cenzorji pa ne morejo in ne smejo postati opozicijski, pa bode zato ostalo vse pri starem. Gorečnost v službi za vladino stranko pa čaka gotova nagrada, tedaj se bode še nadalje konfiskovalo. Da se bodo mogli opozicijski listi lahko prodajati po trafikah in drugih javnih prostorih, preklicala se bode prejšnja naredba, po kateri je bilo to zabranjeno. Ban se je vsaj tako izjavil, kajti on ne smatra teh listov nevarnimi za občinstvo, katero tako že nič ne veruje, kar v teh listih čita. Če zares mislijo, da so ti listi brez vsakega vpliva na občinstvo, zakaj pa odobravajo njihove tako brojne konfiskacije? Kaj ni to najboljši dokaz, da imajo ti listi jak vpliv na občinstvo, saj so vendar oni jedini, ki bodré hrvatski narod v teh žalostnih časih najpoglejšega materijalizma, naj ne zdvoji in da zaupno gleda v boljše prihodnost, katera ga po teh silnih skušnjah nedvojbeno čaka.

Čudno je bilo slišati tudi kratko razpravo o dolžnosti naših opozicijskih listov, katerim se je oponašalo, da prinašajo samo govore svojih somišljenikov in ne tudi vladinih privržencev. Glasoviti Miškatić se je celó izrazil, da bi se morali poročevalci opozicijskih listov iz sabora odstraniti, ker tako enostransko o saboru poročajo. To vse se glasi kaj čudno. Saj se tako ravna povsod, da po navadi prinašajo listi govore svojih privržencev. Celó „Narodne Novine“, ki imajo mnogo večji prostor za poročila ter ogromne dohodke pri listu od strani vlade, ne prinašajo vseh govorov v celini, nego opozicijske tudi v posnetkih. Taka nestrp-ljivost se more poroditi le v srcih naših okorelih

Madjaronov ter jim kaj takega gotovo ne služi v čast pri naobraženih narodih. V ostalem se tak predlog gotovo tudi v našem saboru ne bode sprejel.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. decembra.

Notranje dežele.

Cesar je danes došel na Dunaj; ob enem ž njim tudi nadvojvodinja Marija Valerija. Cesarica se bo jutri na Dunaj povrnila.

Bolezen kardinala Ganglbauerja se je zelo shujšala. Stanje njegovo je skrajno nevarno.

Stalni kazenski odsek je nastopne resolucije sprejel: 1. Vlada se pozivlje, da nvažuje napravo kmetijskih naselbin za mladostne hudodelnike in da se v tem oziru sporazumi z deželnimi odbori; 2. da predloži načrt, s katerim se ustanovljajo stalne komisije za jetništvo; 3. da dela na to, da se bo kmalu sestavil vojaški kazenski zakonik, ki se bo s civilnim zakonikom vjemal; 4. da uvažuje, ali ne bi bila mogoča hitrejša in manj bolestna izvršitev smrtne kazni, in da predloži dotično postavbo. Včeraj je odsek zaključil posvetovanje.

Hrvatski ban Hedervary je v soboto odpotoval v Budimpešto. „Agr. Tagbl.“ pravi, da mu je vlada ponudila sedež v ministerstvu in da bo naslednik njegov v Zagrebu grof Bombelles.

Vnanje države.

„Osservatore Romano“ preklicuje vest, da je papež Leon XIII. naročil monsignoru Satolliju, naj na svojem povratku iz Združenih držav izstopi na Irskem in tam raziskuje irske razmere.

Srbski pooblaščenec za obravnave o srbsko-bolgarski trgovinski pogodbi, Kosta Stefanović, je odpotoval v Sofijo. — Samostan Dekani pri Ipeku ni vnel arnavskega napada posebno trpel. Menihi so se že v samostan povrnila.

„Moniteur oriental“ poroča iz bolgarske prestolnice, da je minole dni tje kaj z Dunaja došla denarna pošiljatev enega milijona frankov, skoraj gotovo kot prvi rok znanega posojila 30 milijonov. Bolgarski vladni krogi so mnenja, da se tukaj ne gre za državno posojilo, marveč je „länderbank“ princu Ferdinandu otvorila večji kredit, za kateri pa jamči njegovo sorodstvo. Država bo seveda tudi v tem slučaju imela brez zaveze svoj dobiček. — „Narodni Prava“ trdi, da je vojaška komisija sklenila bolgarsko armado oborožiti z Mannlicherjevo puško po nemškem vzorcu in da je vlada že naročila 80.000 takih repetirk.

Rusija je odpoklicala svojega veleposlanika v Teheranu, kneza Dolgorukova. O tem dogodku piše „Novoje Vremja“: Knez Dolgorukov je bil na glasu razumnega in odločnega moža; vlada je od njega pričakovala mnogo, toda varala se je. Ne dá se tajiti, da ravno zadnji čas ni Rusija vzlic pridobitvam v srednji Aziji napredovala v Kavkazu. Glavni vzrok temu je ta, da ima Anglija v perzijski prestolnici kot zastopnika sira Drummonda Wolfa, najfinjšega angleškega diplomata in temeljitega poznavatelja iztoka. Naslednik kneza Dolgorukova bo sedanjí poslanik v Atenah, Bützov, ki je služil že kot poslanik v Kitaji in dobro pozná iztočne razmere. Poleg tega je vzlic imenu popolu Rus.

„Novoje Vremja“ objavlja poročilo svojega dunajskega dopisovalca Molčonova o razgovorih z vplivnimi avstrijskimi državniki. Povsod je slišal željo Avstrijancev, da bi radi z Rusijo živeli v prijateljstvu. Načelnika tiskovnega oddelka sta mu celó zatrdila, da je v prvi vrsti ščuvanja krivo dunajsko časopisje, ki je lahkomišljeno proizvalo napetost; to pa nikakor ni bilo v smislu vladnih namer. Dvakrat žalostno je tedaj, da uradni in polu-uradni listi niso zoper tako pisavo odločno protestovali.

„Nat.-Lib.-Corr.“ méni, da bo nemški kancler v kratkem prišel v Berlin. Knez Bismarek želi doseči sporazumljenje gledé postave zoper socialiste. Kakor trdi „Börsenzeitung“, prepričal se je kancler, da se more dati določbam o iztiravanji taka oblika, s katero se bo dosegla večina v zbornici. V tem slučaju bo zakon brez težav prodrl.

Francoski topničarski stotnik Pavel Morin je izdal knjižico „Francija in Rusija nasproti trdžavni zvezi“, v kateri dokazuje, da združena francosko-ruska vojna nikakor ni kos orjaški orožni sili mirovne zveze. Namen te brošure je očividni: pomiriti hoče francosko bojaželjnost. Duhoviti pisatelj opisuje hibe ruske armade z živimi barvami; gotovo pa pretirava, kajti knez Bismarek bi se inace ne trudil tako izvanredno in z vsemi močmi, da za brani boj z iztočnim sosedom.

Liberalni neodvisnjaki v španski zbornici, ki so bili dosedaj v opoziciji zoper Sagastovo ministerstvo, sporazumeli so se s kabinetom, ker se bojé, da bi vsled razpora v liberalnem taboru prišlo na krmilo konservativno ministerstvo, kakor se je to zgodilo leta 1884. Dovolili bodo proračun za leto 1890/91 ter tako učinili, da se bo vzdržal liberalni kabinet vsaj do prihodnjih volitev.

„Times“ javlja iz Aleksandrije: V Vadihafi se govori, da je mahdí mrtev. Stanley je založniško pravico knjige, katero bo pisal o svoji zadnji ekspediciji, prodal trdki Sampson Low za 40.000 funtov (400 000 gld. v zlatu).

Izvirni dopisi.

Z dežele, 28. novembra. Med najplemenitejša dobra dela spada pač ubogo učečo se mladino po možnosti podpirati. Namen naslednjih vrstic je, premožne hiše, častito duhovščino, učiteljstvo in sploh vse ljudomilo razumnštvo na deželi na to stvar opozoriti.

Ako si kedaj v sedanjem mrzlem zimskem času blizu kacega mesta ali trga, sploh blizu krajev, kjer so večrazredne ljudske šole, česa opraviti imel, videl si ob zjutranji uri ali popoldne med 3. in 4. uro mnogobrojno število dohajajočih ali vračujočih se šolarčkov in šolaric v večih skupinah po cesti. Jednako si videl po trgu ali po mestu v gručah mladino, čakajočo šolskega poduka, in opazil si, da je večina njih slabo, neprimerno malo oblečena.

Marsikdo gre mimo te naše prihodnje generacije mirno dalje, ne oziraje se po njih.

Vendar midva stopiva bliže. Površen pogled zadostuje, da se prepričáš, kako uborno je večina njih oblečena. Ako takega učenčka, 7 ali 8letnega, vprašáš, koliko daleč ima v šolo in kedaj je od doma šel, odgovori ti, da ima po jedno celo uro ali pa še več, da pride v šolo in da mora zjutraj že ob 7. uri od doma.

Tako premrazena mladina mora potem v šoli po dve ali tri ure zaporedoma radovoljno ali neradovoljno učiti se. Pride čas poludneva. Mogočno zadoni glas zvona, iz vsake hiše slišiš molitev in potem pripravljanje h kosilu.

Za vsemi vogali štrlé ob tem času ti šolski otroci, prežaje, kje bi česa za njih bilo, da bi si dolgi čas pregnali in večinoma prazni želodec utešili. Nekateri si pač tudi v kako kuhinjo upajo, da ostanke dobé, večina pa na mokroti in mrazu zmrzuje, prebleduje in se trese, težko in žalostno pričakuje, kedaj jih bode „šolski zvon“ zopet v šolsko sobo vabil.

Tu pa se začenja nova muka. Od mraza, truda in preslabe hrane opešani in upehani otroci naj se pa celi dve in še več ur zopetno radovoljno ali neradovoljno uče! S koščkom kruha — to je že imenitno kosilo — največkrat z nekolikimi posušenimi drobnicami, jabolki itd. naj se mladi želodec zadovolji, to je preveč za rastočo mladost, ki potrebuje več in izdatnejše hrane! Ta pomanjkljivost gre na račun zdravja, od tako sestradanega otroka ne moreš nikake delavnosti zahtevati; od njega ne moreš daljše pazljivosti, ne trajnega dela in pridnosti pričakovati. Njegove misli ne morejo pri predmetu ostati, otožen in neobčutljiv sedi na videz zanjajoč se za poduk, v resnici pa tó, in ako ga česa vprašáš, ne bode ti vedel ničesa odgovoriti. Ako se tedaj čudiš temu početju, meniš, da otrok nima talenta, v istini pa je temu kriva otrpnela narava.

Res je, da se vsem šolarčkom in šolaricam ne godi tako, vendar precejšnja večina jih je, katerih stanje je tako, če ne še žalostnejše, kakor je tu opisano. Pri mogokaterih so stariši krivi, ker se premalo za svoje otroke zmenijo — največkrat pa uboštvo.

Koliko otrok dobi vsled tacega trpljenja bolezen in morajo prezgodaj pod zemljo. Koliko pa jih dobi le kal tej ali onej bolezni, katera jih leta in leta muči.

Tu je vsem ljudomilim in čutečim ljudem primerna prilika, da svoje dobro srce pokažejo, tu je priložnost, da z malimi pripomočki jako veliko dobrega storé.

Na deželi, po mestih in trgih, kjer je obilo te gladne šolske mladine, imajo najlepšo priliko imovite hiše, da opoldne ostanke jedi prepuščajo revnim učencem.

Novodobna šola prinesla je to zlo s seboj in drugače se ne more odstraniti, kakor s podporami.

Najlepša prilika ponuja se pa častiti duhovščini, narodnemu učiteljstvu in vsemu razumnštvu, da se v taci občinah, kjer je obilo ubožne šolske mladine, ustanovijo dobrodelna društva v pomoč šolskim otrokom, da dobé le-ti vsaj v zimskem času opoldne malo gorke hrane. Taka hrana naj bi za jednega otroka veljala 2, k večjemu 3 kr. Otroci premožnejših starišev naj bi tako hrano plačevali.

Troški, ki bi vsled tega navstali, pokrili naj bi se iz prostovoljnih doneskov posameznih imovitih meščanov ali tržanov in družih premožnih ljudi. Tako dobrodelno društvo storilo bi neizmerno veliko dobrega. Še v poznih letih spominjali bi se obdarovani otroci podeljenih dobrot in dobrotnikov.

Jednako bi se tudi nekateri najrevnejši otroci z obleko in obuvalom obdarili. Koliko sedaj zane-

marjenih otrok postalo bi potem marljivih, koliko več pridnih državljanov in občanov pridobilo bi se s tacim ravnanjem. Dal Bog, da bi te besede v srcih dobrosrčnih premožnih ljudi ravno v sedanjem zimskem času ne ostale brez odmeva; da bi se združili in taka dobrodelna društva ustanovili.

V tem nam Ljubljana dober vzgled daje. Tam se vsako leto na božični dan obdaruje mnogo šolskih otrok z obleko in obuvalom. Kakor je tam mnogo dobrosrčnih ljudi, ki mladino podpirajo, tako bi morda moglo biti v manjši meri tudi v ostalih mestih in trgih. Pomislimo, da tudi mnogo nas, ki smo danes v dobrih razmerah, ima bitko mladost za seboj; mnogim so dobrosrčni ljudje pomagali. Kar so nam drugi dobrega storili, povračujmo mlajšim.

Dnevne novice.

(Državni zbor) je imel danes prvo sejo po požitnicah. Kakor znano, je desnica zgubila odličnega člana, prince Alojzija Liechtensteina, ki je odložil svoj mandat. Listi so navajali razne povode in vzroke njegovemu odstopu s političnega pozorišča. Najbolj gotovo je, da ni bil zadovoljen z odlašujočo politiko osrednje vlade. Mi moremo le obžalovati, da je zapustil državni zbor tako zmožen in odločen rodoljub, izvrsten zagovornik konservativnih načel in nasproti slovanskim narodom tako pravičen Nemec; gojimo pa upanje, da bode pri novih volitvah l. 1891. zopet vsprejel mandat ter posvetil znova svoje moči državi in dobri stvari. Vsled njegovega odstopa je nastalo vprašanje, kaj bodo storili člani njegovega kluba: ali se bodo pridružili zopet Hohenwartovemu klubu, od katerega so se ločili l. 1880., ali bodo osnovali svoj klub z drugim načelnikom. O tem so se gotovo tudi posvetovali zadnje nedeljo zvečer načelniki desniških klubov. Šli so se namreč, kakor že povedano, grof Hohenwart kot načelnik klubu desnega centra, ž njim poslanci dr. Klaić, dr. Kathrein in Neuner. Češki klub so zastopali dr. Rieger, Zeithammer in grof Kinsky; poljski klub vitez Javorški, dr. Bobrzynski in knez Czartoryski; centrum pa grof Brandis, dr. Fuchs, Doblhammer in Karlson. Od vlade ni bilo nobenega zastopnika. Sklepi še niso znani. — To predzadnje zasedanje državnega zbora ima še rešiti važna vprašanja in bode gotovo trajalo do Velike noči. Mi le želimo, da bi vsi slovenski zastopniki vedno imeli pred očmi koristi svojih volilcev ter o pravem času in na pravem mestu kazali na nedostatke v upravi in drugod.

(Mestna branilnica ljubljanska.) Meseca novembra se je vložilo v mestno branilnico 85.933 gld. 50 kr., izplačalo pa, oziroma vzdignilo vlog 6131 gld. 74 kr.

(G. J. Gorup) je daroval županstvu v Postojini in na Vrhniki po 100 gl., županstvu v Ložu 33 gl., ki naj se na sv. Miklavža večer razdelé med revne šolske otroke.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je podaril za Miklavževo župnik iz Št. Lamberta, č. g. Anton Breč, 10 for. ter pristavil geslo: „Da Bog narod naš čuva!“ — Bog usliši željo.

(Trtna uš.) Znano je, da je poročevalec v poljedelskem ministerstvu avstrijskem imel velike predsodke proti ameriški trti, skoravno je na Francoskem že davno bilo dokazano, da ni proti trtni uši druzega sredstva, nego zasaditev ameriške trte. V poslednjem času pa, ko je ta gospod sam prepotoval Francosko in se na lastne oči uveril, kako razkošno da rasto ameriške trte vzlic trtni uši, začel se je tudi on zanimati za ameriško trto ter skrbeti, da se razširja po naših krajih. O tem priča najnovejši ukaz poljedelskega ministerstva z dné 10. novembra 1889 do deželnih vlad od trtne uši prizadetih dežel, v katerem naznanja ministerstvo, da namerava v okrajih, kjer je trtna uš konstatovana, ameriške trtnice napraviti, ali pa z denarjem in s trtami podpirati občine, društva ali posamezne vinogradnike, kateri hoté zasaditi ameriško trto. Državne trtnice bi ministerstvo tam napravilo, kjer se za to zanimajo vinogradniki in kjer bi se dobil na deset let v najem vinograd, ki je uničen od trtne uši. Tudi bi se moral najti izvedenec, kateremu bi bilo izročeno vodstvo in nadzorstvo pri napravi novega vinograda. Deželna vlada kranjska je ta ukaz naznanila deželnemu odboru, da ji objavi svoje predloge. Mi pa že zdaj opozarjamo vinogradnike na Dolenjskem in Vipavskem, da svoje želje pravočasno naznanijo ali deželnemu odboru, ali politični oblasti.

Sila je nujna, ne držimo rok križem, temveč lotimo se brž dela, da ne bode prepozno.

(Iz podraške sosesčine) se nam poroča: „Dne 27. m. m. je dobila Podraga orožniško postajo. Dne 18. m. m. je ministerstvo dovolilo samostojno župnijo v Podragi; vsled tega je, kakor vemo iz gotovega vira, okoli osemdeset družin preklicalo svoje podpise za pravoslavje. Upamo, da bodo tudi drugi župljani isto storili, spoznali svojo prenapljenost ter zvesti ostali katoliški veri, ker so dosegli, česar so želeli. Preiskava pa še ni končana, kakor so poročali nekateri listi.“

(Na Dunaji) je včeraj močno metlo, da skoraj celo uro ni bilo mogoče na ulico. Vlaki so imeli zamude. Današnje zjutranje dunajske pošte nismo dobili.

(Domača umetnost.) Tukajšnji pasar g. Leopold Tratnik je tabernakelj za župno cerkev v Smledniku prenovil in zvečal. Delo je v resnici mojstersko. Gospodje duhovniki, ki se zanimajo za taka dela, ogledati si morejo tabernakelj jutri v sredo pri izdelovatelju na cesti sv. Petra. Kakor čujemo, stoji poprava 600 gl.

(Umrli) je dne 18. m. m. v Pragi g. J. Fischer, bivši gimnazijski ravnatelj v Novem mestu. Pokojnik je bil, kakor se spominjajo njegovi učenci, velik dobrotnik revnih dijakov, med letom sicer strog pa pri polletnih izpitih vedno prizanesljiv. N. v m. p.!

(Nenavadno stoletnico) so na Dobrni slavili minolo nedeljo. Pred sto leti bi se namreč vsled ukaza deželne vlade morala podreti tamošnja svetemu Nikolaju posvečena cerkev. Takratnemu dekanu je ljudstvo zabranilo eksekrovati hišo božjo. Vsled tega je za podporo poprosil vojake. Totim so se pa vstavljale ženske. Ne hoteč se z njimi boriti, so se vojaki vrnili, in poslopje je — ostalo. Letos so jo prenovili in so dné 1. t. m. slovesno slavili stoletnico rešitve omenjene cerkve.

(Na Dobrni) bodo, kakor se nam javlja, pred hišo-zdravilnico pokrili tam tekoči potok. Te dni so zidarji pričeli delo. To gre na račun, ki ga je deželni zbor dovolil že lani. Dalje nam pišejo, da je od tamošnjega Novigrada danes samo obod. Sedanji lastnik poslopje pripravlja za bivališče gostom-topličarjem.

(Imenovanja.) Davkarski kontrolor g. Ludovik Weber je imenovan od finančnega ravnateljstva za Kranjsko davkarjem; davkarski pristav gosp. Josip Oblak kontrolorjem in praktikant g. Ed. Schubitz pristavom.

(Gospa Josipina Hočevanje) v Krškem je tukajšnji otroški bolnišnici darovala 30 gl.

(Umrli) je tu včeraj gospa Josipina Šušteršičeva, posestnica in poznata vinotrudnica, stara 77 let. Pred smrtjo je izrazila željo, da jo morajo nesti in ne peljati na pokopališče.

(Bralno društvo v Kostanjevici) ima svoj občni zbor dne 15. t. m. ob četrti uri popoldne v društvenih prostorih. Vspored običajen. K obilni udeležbi vabi najljubše Odbor.

(Vabilo) na Sokolov „Miklavžev večer“, kateri bode v četrtek dné 5. decembra 1889 l. v dvorani ljubljanske čitalnice. — Iz posebne prijaznosti sodelujejo: gospa Borštnik Zvonarjeva, gg. Ig. Borštnik in J. Verovšek in oddelek slavnega pevskega zbora ljubljanske čitalnice. Muzikalni del izvršuje c. in kr. vojaška godba pešpolka bar. Kuhn št. 17. — Vspored: 1. Koračnica. — 2. Döllinger: Ouvertura k operi „Capitän Fracassa“. — 3. Vilhar: „Ljubičica“, osmospev. — 4. Miklavž s sijajnim spremstvom iz Olimpa; dr. Faust, Mephisto, Lucifer in druge pošasti iz Hada. — 5. Roth: „Weihnachtsklänge“, valček. — 6. Storch: „Cvetke usoda“, moški četverspev. — 7. Komična slika: „Zapirajte okna“, za ta večer nalašč uprizoril vodja dramatičnega društva g. Ig. Borštnik. — 8. Gounod: Duett, arija in zbor iz opere „Romeo in Julie“. — 9. Strauss: „Je pense a toi“, polka française. — 10. * * * Quartett za štiri pozavne. — 11. Anton Nedved: „Ponočni pozdrav“, osmospev z bariton-solo. — 12. Ziehrer: „Tanz-Poesie“, mazurka. — 13. Czerny: „Liederkranz“, potpourri. — 14. Offenbach: Ouvertura k operi „Salon Pizelberger“. — 15. Strauss: „Herbstrosen“, valček. — Vstopnina za čast. gg. člane „Sokola“ in njih obitelji po 20 kr., za vse druge po 50 kr. za osebo. — Otroci so vstopnine prosti. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Reditelja večeru sta gg. brata Veličan Fink in Matija Benčan.

Odbor.

(Ogenj.) Iz Vevč se nam poroča: V soboto zjutraj je gorelo v skladišču za slamo bližnje papirnice. Pogorela je streha skladišča, hlev in krma. Gasilna društva iz Bizovika in Ljubljane sta udušila ogenj.

(Poljedelske in gozdarske razstave) na Dunaju prihodnje leto se bode vdeležila tudi Istra skoraj v vseh strokah. Minoli mesec so zborovale razne gospodarske zadruge v Poreču ter se dogovorile o tej stvari.

Telegrami.

Miramar, 3. decembra. Avstrijska cesarica je s parnikom „Miramar“ ob polu osmi uri zjutraj došla.

Dunaj, 3. decembra. Zbornica poslancev: Vlada predloži nastopne postavne načrte: Dotacijo za vzdrževanje cesarskega dvora, začasni proračun do konca marca 1890, postavo o porabi odškodnine, katero dobi erar za propinacijsko pravico na Gališkem, prevzeto od dežele, in zakon o kontingentu vojaških novincev leta 1890. Predsednik naznani, da je cesarju in cesarici povodom imendne izrazil zbornične čestitke (Odobravanje), ter se toplo spominja umrlih članov: Pauerja, Klinkoscha, Siegla in Giovanellija. Potem predloži finančni minister proračun pro 1880.

Dunaj, 3. decembra. Finančni minister predloži državni proračun pro 1890. Skupna potrebsčina 545,475.660, zaklada 546,418.477, tedaj preostatek 942.817 goldinarjev. Mej izdatki so potrebsčine za železniške zgradbe, za zgradbe v tržaškem pristanišču v znesku, odpadlem na tostransko državno polovico, 9,181.904 gold. za napravo novih pušk, 1,041.460 gl. za novo oboroženje domobranstva. Ta znesek se tedaj ne sme vračunati pri določanju vspeha tekočega gospodarjenja, ter znaša tedaj preostatek za leto 1890, če se odračuni ta znesek, 15,519.839 gl. V tem budgetu proračunjeni dohodki tedaj niso namenjeni samo v pokritje tekočih stroškov, marveč tudi za investicije v znesku najmanj 14,500.000 gold. Finančni minister izjavlja, da gospodarstveni položaj prebivalstva sicer počasi toda gotovo napreduje, kar se kaže iz večje porabe, živahnejšega železniskega prometa in prihranitev, ter konečno obljubi, da bo uvedel polagoma rastočo osobno dohodnino.

Dunaj, 3. decembra. Zbornica poslancev: Plener interpeluje Taaffeja, na kakem stališču stoji vlada nasproti državnopravnim zahtevam, katere so obsežene v sklepih češkega deželnega zbora z dné 9. novembra, ali se ne čuti dolžno, najodločneje se protiviti težnjam, ki preté državnim podlagam, in ali še vedno smatra za dovoljeno, protivno postopati nasproti nemškim Čehom?

Dunaj, 3. decembra. „Wienerztg.“ objavlja ukaz ministerstva notranjih zadev, ki najostreje obsoja brezvestno počenjanje izseljevalnih agentov in pasivno postopanje hamburških in bremenskih družb. Naglašja, da bo treba najstrožjega nadzorovanja, neprizanesljivega kaznovanja in slučajno tudi odtegnitve koncesij.

Praga, 2. decembra. Predno se bo zopet češki deželni zbor otvoril, vzdala se bo v

novi muzej spominska plošča z imenom „Jan Hus“. Vsled tega odpade poročilo o znanem resolucijskem nasvetu kneza Schwarzenberga ml.

London, 2. decembra. Novoyorski „Herald“ poroča iz Berolina; Cesar je v soboto formalno dovolil, da princesinja Margareta prestopi zaradi poroke z ruskim prestolonaslednikom k pravoslavju.

Umrli so:

30. novembra. Anton Klemenčič, zasobni uradnik, 82 let, Zabjak 4, kap.

Vremensko sporočilo.

Dan	Cas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v 1000
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. zjut.	738.7	—6.0	sl. zap.	megla	
2. u. pop.	740.1	—1.4	sl. svzh.	oblačno	0.00
9. u. zveč.	740.1	—4.4	"	"	"

Srednja temperatura —3.9° za 5.2° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

3. decembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	86	gld.	20	kr.
Srebrna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	80	„	40	„
5% avstr. zlata renta, davka prosta	107	„	80	„
Papirna renta, davka prosta	100	„	95	„
Akcije avstr.-ogerske banke	919	„	—	„
Kreditne akcije	317	„	90	„
London	118	„	15	„
Srebro	—	„	—	„
Francoski napoleond.	9	„	39 1/2	„
Cesarski cekini	5	„	62	„
Nemške marke	58	„	—	„

Pevci, učitelji, pridigarji ohranijo si
bijo katranove pastile lekarja
Piccoli-ja v Ljubljani. Škatljica
25 kr. Vnanja naročila izvršujejo se z
obratno pošto. (1)

ZA ZIMO!!!

Preč. duhovščini, p. n. gg. zdravnikom, logarjem, tovarniškim uradnikom, oskrbnikom in vsakateremu

v varstvo zoper prehlajenje

najbolje priporočeno:

1 trikot-flanelen telovnik in 1 take spodnje
hlače skupaj gld. 2.75
isto za gospe „ 3.—
otroška spodnja obleka „ 1 do 1.50.

Naročbe posreduje I. avstrijska trgovska nazna-
novalnica v Brnu. (30—23)
(I. oester. Handels-Ankunfts-Bureau Brünn.)

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
Brata Eberl,
izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.
Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,
za Franciškansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.
priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano reelno fino delo in najnižje cene.
Posebno priporočilne za prekupee so oljnatе barve
v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firnežu najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. (17)
☛ **Cenike na zahtevanje.** ☛
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Koverte s firmo

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradu Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celo odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani. (48)